

BIJLAGE WAARDERING, ACTIVERING EN AFSCHRIJVING

**GEMEENTE BEST
JANUARI 2015**

INHOUD

1	Inleiding	3
2	Begrippen	4
3	Activeren	6
3.1	Richtlijnen voor activeren	6
3.1.1	Minimumwaarde en minimale gebruiksduur	6
3.1.2	Soorten activa	6
3.1.3	Moment van activeren.....	8
3.1.4	Wat activeren.....	8
3.2	Samenvatting	10
4	Waarderen	11
4.1	Methoden van waardering	11
4.2	Op- en afwaarderen.....	12
4.3	Samenvatting	12
5.	Afschrijven	14
5.1	Afschrijvingsmethode.....	14
5.2	Restwaarde	14
5.3	Welke kapitaalgoederen worden afgeschreven	15
5.4	Aanvang afschrijven.....	15
5.5	Rente	16
5.6	Gebruiksduur	16
5.7	Componentenmethode	16
5.8	Extra afschrijven.....	17
6	Overige bepalingen	19
6.1	Onderhoud.....	19
6.2	Lease	19
6.3	Overgangsbepaling	19
6.4	Hardheidsclausule.....	19
Bijlage 1	Afschrijvingstermijnen activa	20
Bijlage 2	Afschrijvingstermijnen grond-, weg- en waterbouwkundige werken	22
Bijlage 3	Afschrijvingstermijnen riolering	23

1 Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), dat per 1 januari 2004 in werking is getreden, zijn voorschriften vastgelegd ten aanzien van de inrichting van begroting en jaarrekening, uitvoeringsinformatie en informatie voor derden.

Deze voorschriften krijgen hun beslag in de financiële verordening van de gemeente Best.

Een onderdeel van de BBV voorschriften, en daarmee van de financiële verordening, is het waarderen, activeren en afschrijven van activa. In de financiële verordening zijn voorschriften met betrekking tot dit onderwerp vastgelegd in artikel 9.

In de praktijk blijkt dat de voorschriften in dit artikel te weinig houvast bieden bij het uitvoeren van de werkzaamheden (waarderen, activeren en afschrijven). Uitwerking van deze voorschriften is daarom gewenst.

Daarnaast blijkt dat in de praktijk verschillende werkwijzen worden gevolgd bij de behandeling van investeringen.

Het doel van deze nota is daarmee tweeledig:

- Het bieden van duidelijke, richtinggevende voorschriften.
- Het vastleggen van een eenduidige werkwijze ten aanzien van de behandeling van investeringen.

Bij de totstandkoming van deze nota zijn de volgende (beleids)stukken in aanmerking genomen:

- Financiële verordening (2015)
- Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (2003) + wijzigingen
- Richtlijnen van de commissie BBV
- Notitie software (2007)
- Notitie verkrijging/vervaardiging en onderhoud van kapitaalgoederen (2007)
- Notitie riolering (2009)
- Vraag en antwoord rubrieken BBV
- Notitie waardering vastgoed (2013)
- Notitie rente (2013)
- Notitie investeringen (2012)
- Notitie 'Het BBV en stelsel-/schattingwijzigingen' (2011)

2 Begrippen

In dit hoofdstuk wordt een aantal begrippen toegelicht.

Kapitaalgoed

Vermogen dat een specifieke aanwending heeft gekregen.

Economisch gezien hebben kapitaalgoederen de mogelijkheid om in de toekomst middelen te genereren. De gemeente heeft echter veel kapitaalgoederen die deze mogelijkheid niet hebben. Vandaar dat in deze nota als kapitaalgoederen worden aangemerkt alle goederen waarvoor vermogen is ingezet.

Investeren

Het vastleggen van vermogen in kapitaalgoederen die meerdere jaren nuttig zullen zijn.

Activa

Het geheel van kapitaalgoederen van een organisatie.

De activa zijn onder te verdelen in vaste activa en vlottende activa

Vaste activa

De kapitaalgoederen van een persoon, bedrijf of organisatie waarvan het daarvoor benodigde vermogen langer dan één jaar is vastgelegd.

Vaste activa zijn onder te verdelen in

- Immateriële vaste activa
- Materiele vaste activa
- Financiële vaste activa

Vlottende activa

Die kapitaalgoederen van een persoon, bedrijf of organisatie waarin het vermogen korter dan een jaar is vastgelegd.

Vlottende activa vormen geen onderdeel van deze nota.

Immateriële vaste activa

Kapitaalgoederen die niet tastbaar zijn. Bezittingen die een rol spelen in het financiële proces, maar nooit in het fysieke bedrijfsproces.

Materiele vaste activa

Kapitaalgoederen die tastbaar zijn, waarvan het daarvoor benodigde vermogen langer dan één jaar is vastgelegd.

Financiële vaste activa

In geld uitgedrukte vorderingen op derden, waaronder deelnemingen en vorderingen in groepsmaatschappijen, vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen, overig effecten en vorderingen met een duurzaam karakter (langer dan 1 jaar).

Activeren

Het tegen een bepaalde waarde op de balans opnemen van kapitaalgoederen.

Waarderen

Het vaststellen tegen welke waarde een kapitaalgoed op balans wordt opgenomen

Afschrijven

Het begrip afschrijven wordt in samenhang gebruikt met het begrip investeren. Investeren is het vastleggen van vermogen in kapitaalgoederen die een meerjarig nut hebben. Afschrijven is het verdelen van vastgelegd vermogen in een kapitaalgoed met een meerjarig nut, gedurende de periode dat dit kapitaalgoed zijn nut bewijst.

Afschrijven wordt ook wel aangeduid als de jaarlijkse waardevermindering van een investering als gevolg van slijtage en economische veroudering. De meerjarige periode waarin deze waardevermindering tot uitdrukking komt (de periode waarin het kapitaalgoed zijn nut bewijst) wordt aangeduid als de afschrijvingstermijn.

Restwaarde

De geschatte waarde van een kapitaalgoed aan het einde van de afschrijvingstermijn.

Kapitaallasten

In deze nota wordt onder kapitaallasten verstaan, de afschrijving van een kapitaalgoed vermeerderd met de rentevergoeding voor het vastgelegde vermogen.

Vervreemden van een kapitaalgoed

Onder het vervreemden van een kapitaalgoed wordt begrepen het verkopen, slopen of buiten gebruik stellen van het kapitaalgoed.

Nominale waarde

Het oorspronkelijke bedrag van de verstrekte of aangetrokken lening of het bedrag van de oorspronkelijk uitgezette middelen.

3 Activeren

Activeren: het tegen een bepaalde waarde op de balans opnemen van kapitaalgoederen. Onderstaand worden de voorwaarden weergegeven die in de gemeente Best worden gehanteerd bij het activeren van kapitaalgoederen.

3.1 Richtlijnen voor activeren

3.1.1 Minimumwaarde en minimale gebruiksduur

Zoals bij de begrippen al is aangeduid: investeren is het vastleggen van vermogen in kapitaalgoederen waarvan het nut zich in meerdere jaren zal doen gelden.

Hierbij moet gedacht worden aan b.v.: de aankoop of (ver-)bouw van gebouwen, de aanleg of reconstructie van wegen/riolering, aankoop van computers en software, aankoop van meubilair.

Bovenvermelde investeringen verschillen nogal in prijs en gebruiksduur. De aanschaf van een computer vergt beduidend minder vermogen dan de aanleg van een weg. De gebruiksduur van een computer (zowel technisch als economisch) is veel lager dan die van een weg.

Het ligt voor de hand een minimumwaarde en een minimale gebruiksduur vast te stellen waaraan de investering moet voldoen voordat deze op de balans (activa) wordt opgenomen.

Als redenen kunnen worden aangevoerd:

1. de administratieve lasten die het activeren van kapitaalgoederen met zich meebrengt
2. een uitgebreide staat van activa met heel veel relatief kleine investeringen leidt niet tot een verbeterde overzichtelijkheid.
3. het BBV geeft ten aanzien van deze materie een aanbeveling om ten minste één van de criteria (minimumwaarde of minimale gebruiksduur) te hanteren.

Kapitaalgoederen moeten een minimumwaarde van € 10.000 hebben en een minimale gebruiksduur van 2 jaren te hebben.

Door een minimumwaarde van € 10.000 te hanteren wordt het aantal kleine investeringen beperkt en worden de administratieve lasten teruggedrongen.

De minimale gebruiksduur is gesteld op 2 jaren. Het kenmerk van een investering is dat het een meerjarig nut heeft.

Uitzonderingen hierop zijn investeringen in grond en financiële vaste activa, die altijd worden geactiveerd.

Kapitaalgoederen die, afzonderlijk gezien, niet aan de minimumwaarde voldoen, maar die in bulk worden aangeschaft en dan wel aan de minimumwaarde voldoen, worden als bulk geactiveerd. Aan de voorwaarde van de minimale gebruiksduur moet altijd worden voldaan.

3.1.2 Soorten activa

Het BBV onderscheidt verschillende soorten vaste activa (BBV artikel 33), te weten:

- Immateriële vaste activa
- Materiële vaste activa
- Financiële vaste activa

Immateriële vaste activa

Binnen de immateriële vaste activa (BBV artikel 34) worden 2 soorten onderscheiden:

- Kosten verbonden aan het sluiten van leningen en het saldo van (dis)agio
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling

De kosten verbonden aan het sluiten van leningen en het saldo van (dis)agio mogen geactiveerd worden.

De commissie BBV doet de aanbeveling de kosten verbonden aan het sluiten van leningen en het saldo van (dis)agio niet te activeren. Het gaat in de meeste gevallen om relatief geringe bedragen.

De kosten verbonden aan het sluiten van leningen en het saldo van (dis)agio worden niet geactiveerd.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling mogen, onder voorwaarden worden geactiveerd (BBV artikel 60).

Deze voorwaarden zijn:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen
- Het besluit dat het actief technisch gerealiseerd zal worden staat vast
- Het actief zal in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereren
- De kosten die aan het actief kunnen worden toegerekend kunnen betrouwbaar worden vastgesteld.

De commissie BBV geeft de aanbeveling de kosten van onderzoek en ontwikkeling niet te activeren.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden niet geactiveerd.

Indien sprake is van onderzoek en ontwikkeling dan zal dat vaak in een algemene context zijn. Onderzocht wordt of een bepaalde investering nuttig, noodzakelijk of wenselijk is. Het voornemen om de investering inderdaad te gaan uitvoeren is nog niet gemaakt.

Materiële vaste activa

Het BBV onderscheidt enerzijds investeringen met een economisch nut en anderzijds investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (artikel 35).

Een investering met een economisch nut:

- is verhandelbaar (BBV artikel 59.2)
- kan bijdragen aan het genereren van middelen (BBV artikel 59.2)
- moet geactiveerd worden, met uitzondering van kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde tenzij de kunstvoorwerpen zijn aangeschaft met de intentie deze weer te verkopen (BBV artikel 59.1 en 59.3)

Een investering in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:

- vervult een publieke taak
- genereert geen middelen
- mag geactiveerd worden (BBV artikel 59.4)

Bovenvermelde soorten investeringen kunnen worden onderverdeeld in:

- nieuwe- of uitbreidingsinvesteringen
- vervangingsinvesteringen
- levensduur verlengende investeringen (geen onderhoud)

Het BBV stelt dat investeringen met een maatschappelijk nut bij voorkeur niet geactiveerd worden. Doordat dit zou kunnen leiden tot het achterwege blijven van dit soort investeringen (te duur), is de uitzondering toegelaten, dat investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geactiveerd mogen worden.

Investeringen met een economisch nut moeten worden geactiveerd en investeringen met een maatschappelijk nut mogen geactiveerd worden.

Een uitzonderlijk geval vormt software of de gebruiksrechten van software. Software zou normaal gesproken onder de immateriële vaste activa gecategoriseerd worden. Het BBV kent echter een limitatieve lijst van immateriële vaste activa, waarop software niet voorkomt.

Software wordt daarom gecategoriseerd onder de materiële vaste activa als investering met een economisch nut.

Het activeren van software is verplicht.

Indien de gemeente niet de software verwerft maar de gebruiksrechten, dan kunnen die geactiveerd worden. De voorwaarden voor activeren zijn:

- de gebruiksrechten worden voor een aantal jaren ineens in rekening gebracht
- de gebruiksrechten zijn voor onbepaalde duur.

De gebruiksrechten (licenties) voor software worden bij een eerste aanschaf geactiveerd.

De licentiekosten die bij aanschaf van software betaald moeten worden om gebruikers toegang te geven tot de softwareomgeving worden geactiveerd. De jaarlijks terugkerende licentiekosten die hiermee gepaard gaan worden als exploitatielasten behandeld.

Financiële vaste activa

Het BBV onderscheidt binnen de financiële vaste activa (BBV artikel 36):

- kapitaalverstrekkingen aan
  - deelnemingen
  - gemeenschappelijke regelingen
  - overige verbonden partijen
- leningen aan
  - woningbouwcorporaties
  - deelnemingen
  - overige verbonden partijen
- overige langlopende leningen
- uitzettingen met een rentetypische looptijd van > 1 jaar
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Met uitzondering van bijdragen aan activa in eigendom van derden, is activeren van de financiële vaste activa verplicht.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd (BBV artikel 61), indien:

- er sprake is van een investering door een derde (BBV artikel 61.1);
- de investering bijdraagt aan de publieke taak (BBV artikel 61.2);
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en (BBV artikel 61.3);
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft, of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering (BBV artikel 61.4)

Activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd.

De redenen hiervoor zijn:

- De gemeente haalt uit activa in eigendom van derden geen baten.
- De gemeente kan niet beschikken over de investering.
- Het activeren van activa in eigendom van derden draagt niet bij tot een correct inzicht in de vermogenspositie van de gemeente.

3.1.3 Moment van activeren

Het BBV stelt dat investeringen die aan de voorwaarden van activeren voldoen uiterlijk op het moment van ingebruikname op de staat van activa worden opgenomen.

Activa in ontwikkeling worden uiterlijk aan het einde van het boekjaar opgenomen op de staat van activa. Ingeval van voltooide activa geldt dat deze worden geactiveerd uiterlijk op het moment van ingebruikname.

3.1.4 Wat activeren

Welke kosten mogen geactiveerd worden?

Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd (BBV artikel 62.1).

Onderstaand wordt per categorie vaste activa ingegaan op wat onder "het bedrag van de investering" wordt verstaan.

Immateriële vaste activa

Tot het bedrag van de investering wordt gerekend:

- de afsluitkosten van geldleningen en het saldo van (dis)agio
- de aanschafkosten (inkoop + bijkomende kosten)

Materiële vaste activa

Tot het bedrag van de investering wordt gerekend:

- de aanschafkosten (inkoop + bijkomende kosten) of de vervaardigingskosten (grond- en hulpkosten + bijkomende kosten)
- de implementatie- of installatiekosten
- rente (indien een kapitaalgoed wordt vervaardigd mag rente worden gerekend over het tijdvak van vervaardiging)

Indien een kapitaalgoed wordt vervaardigd wordt de rente gerekend over het tijdvak van vervaardiging niet meegenomen in het investeringsbedrag.

Het toerekenen van rente aan het investeringsbedrag gebeurt normaliter als de investering wordt geactiveerd na afronding. In Best wordt gedurende de vervaardiging al rente berekend, namelijk vanaf het moment dat de eerste factuur geboekt is. Deze rente wordt ten laste van de exploitatie gebracht.

Begrotingstechnisch wordt over het investeringsbedrag in het jaar van aanvang van de investering een half jaar rente berekend. In de jaren daarop wordt over de boekwaarde per 1-1 rente berekend.

- kosten van voorbereiding
Het betreft hier b.v. (interne) uren van architect of ingenieur voor het opstellen van een bestek of kostenraming.
Voor deze kosten wordt vaak een apart krediet beschikbaar gesteld, het voorbereidingskrediet.

Vaak zijn voorbereidingskosten direct te relateren aan een (te realiseren) actief. De voorbereidingskosten tot de investeringsprijs rekenen is in die gevallen gerechtvaardigd. Er kunnen zich ook situaties voordoen waarbij activering van de voorbereidingskosten niet gerechtvaardigd is b.v. als het actief niet wordt gerealiseerd of de aanvang van het realiseren van het actief is 1 jaar of meer na afronding van de voorbereiding.

De kosten van voorbereiding worden onder voorwaarden tot het investeringsbedrag gerekend:

- **de kosten moeten direct zijn toe te rekenen aan een investering die geactiveerd mag worden conform deze richtlijnen**
- **de kosten van voorbereiding dienen in tijd aan te sluiten op de uitvoering van de investering (de tijdsspanne tussen voorbereiding en uitvoering is gering)**
- **de uitvoering van de investering moet zeker zijn**
- **het benodigde voorbereidingskrediet is met een collegebesluit vastgesteld.**

Als niet aan deze voorwaarden wordt voldaan, dan worden de voorbereidingskosten t.l.v. de exploitatie gebracht.

- Kosten van toezicht en uitvoering (ook interne uren)

Tot het bedrag van de investering wordt niet gerekend:

- de opleidingskosten die noodzakelijk zijn om met het actief te kunnen werken
- de BTW, indien deze compensabel of verrekenbaar is

Net als andere opleidingskosten, moeten de opleidingskosten die de gemeente maakt om haar eigen medewerkers vertrouwd te maken met de nieuwe software, machines, kantoorapparatuur e.d., als last worden verwerkt. In tegenstelling tot implementatiekosten zijn opleidingskosten niet nodig om het actief zelf gebruiksklaar te krijgen.

Ten aanzien van materiële vaste activa geldt de onderstaande afwijking op de regel:

- bijdragen van derden die een directe relatie hebben met de investering mogen in mindering gebracht worden op het investeringsbedrag (BBV artikel 62.2)
- indien sprake is van een investering met een maatschappelijk nut die wordt geactiveerd, dan mogen reserves in mindering gebracht worden op het investeringsbedrag (BBV artikel 62.3)

Een reserve die gevormd is als bijdrage aan een investering met een economisch nut mag dus niet in mindering worden gebracht op het te activeren investeringsbedrag. De gevormde reserve kan wel ingezet worden als dekkingsreserve. Deze dekkingsreserve valt dan gedurende de afschrijvingstermijn van het bijbehorende actief in gelijke termijnen vrij ter dekking van de kapitaallasten van het actief.

Financiële vaste activa

Tot het bedrag van de investering wordt gerekend:

- het aanschafbedrag van de kapitaalverstrekking, lening of uitzetting
- de bijkomende kosten (afsluitkosten, provisie e.d.)

3.2 Samenvatting

Onderstaand samengevat de richtlijnen voor het bepalen wanneer over te gaan tot activeren van een kapitaalgoed.

	Immateriële VA	Materiële VA		Financiële VA
		Economisch nut	Maatschap. Nut	
Minimum waarde	n.v.t.	€ 10.000	€ 10.000	n.v.t.
Minimale gebruiksduur/looptijd	n.v.t.	2	2	2
Activeren (hoofdregel)	nee	ja uitzondering: kunstvoorwerpen met een cultuur- historische waarde	Mogelijk	ja uitzondering: bijdragen aan activa in eigendom van derden
Moment van activeren	n.v.t.	moment van ingebruikname/ ultimo boekjaar	moment van ingebruikname/ ultimo boekjaar	moment van ingebruikname/ ultimo boekjaar
Wat activeren	n.v.t.	bedrag van de investering -/- bijdrage van derden	bedrag van de investering -/- bijdrage van derden -/- reserve	bedrag van de investering

4 Waarderen

Waarderen: het vaststellen tegen welke waarde een kapitaalgoed op balans wordt opgenomen.

De waarderingsgrondslag bepaalt dus tevens de afschrijvingsbasis, het bedrag dat wordt afgeschreven.

Onderstaand worden de voorwaarden weergegeven die in de gemeente Best worden gehanteerd bij het waarderen van kapitaalgoederen.

4.1 Methoden van waardering

Het BBV kent een algemene regel t.a.v. de waardering van vaste activa (BBV artikel 63):

Alle vaste activa worden tegen historische verkrijgings- of vervaardigingsprijs gewaardeerd (het bedrag van de investering, BBV artikel 63.1).

Het BBV onderscheidt verschillende soorten vaste activa (BBV artikel 33), te weten:

- Immateriële vaste activa
- Materiële vaste activa
- Financiële vaste activa

Achtereenvolgens zullen de verschillende soorten activa en de bijbehorende waarderingsmethode worden beschreven.

Immateriële vaste activa

De kosten verbonden aan immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische verkrijgingsprijs (het bedrag van de investering, zie paragraaf 3.1.4). Immateriële vaste activa waarvan is voorgenomen dat zij worden vervreemd, worden tegen de laagste van de boekwaarde en de marktwaarde gewaardeerd (voorzichtigheidsprincipe)

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische verkrijgingsprijs (het bedrag van de investering, zie paragraaf 3.1.4).

Kapitaalgoederen in ontwikkeling worden tegen de historische verkrijgingsprijs (het bedrag van de investering, zie paragraaf 3.1.4) opgenomen op de balans.

Het BBV onderkent nog een aantal specifieke gevallen:

- voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Het bepalen van de vervaardigingsprijs van gronden uitgegeven in erfpacht zou betekenen dat de kostprijs bepaald moet worden. Het bepalen van de kostprijs per kavel is een bewerkelijke activiteit. Vandaar dat voor erfpacht een uitzondering is gemaakt door te stellen dat gronden in erfpacht worden gewaardeerd tegen uitgifteprijs bij eerste uitgifte. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde (BBV artikel 63.4). Dit, omdat het economische eigendom in dat geval niet meer bij de erfverpachter berust. Daarom is het van belang de waardering aan te passen.
- van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen (BBV artikel 63.5).
- in afwijking van de algemene regel is waardering tegen actuele waarde toegestaan voor de activa van de Nazorgfondsen bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer (BBV artikel 63.6).

Specifiek betreft het dan:

- kosten van nazorg van gesloten stortplaatsen
- gemeentelijke apparaatskosten in verband met het nazorgfonds
- kosten aansprakelijkheidsverzekering
- materiële vaste activa waarvan is voorgenomen dat zij worden vervreemd, worden tegen de laagste van de boekwaarde en de marktwaarde gewaardeerd (voorzichtigheidsprincipe).

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde met uitzondering van bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Ten aanzien van de waardering dient rekening te worden gehouden met de volgende BBV bepalingen:

- Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van leningen en vorderingen verrekend (BBV artikel 63.8).
- Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (BBV artikel 65.2).
- Financiële vaste activa waarvan is voorgenomen dat zij worden vervreemd, worden tegen de laagste van de boekwaarde en de marktwaarde gewaardeerd (voorzichtigheidsprincipe).

4.2 Op- en afwaarderen

Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen (BBV artikel 65.1).

Duurzame waardeverminderingen kunnen het gevolg zijn van veranderde inzichten ten aanzien van de gebruiksduur van het kapitaalgoed, aantasting van het vermogen van deelnemingen, vervreemding of vervuiling van grond.

Boekwinst

Als een kapitaalgoed wordt vervreemd en de opbrengst is hoger dan de resterende boekwaarde dan is sprake van een boekwinst.

Een boekwinst moet als incidentele bate verwerkt worden in de exploitatie en mag niet in mindering worden gebracht op het investeringsbedrag van een vervangend kapitaalgoed (stellige uitspraak commissie BBV).

Praktisch gezien betekent dit dat de boekwaarde als incidentele last in de exploitatie wordt opgenomen. De opbrengst van het kapitaalgoed wordt als incidentele bate opgenomen. Per saldo resteert de boekwinst.

Boekverlies

Als een kapitaalgoed wordt vervreemd en de opbrengst is lager dan de resterende boekwaarde dan is sprake van een boekverlies.

Een boekverlies betekent in feite dat een extra afschrijving moet plaatsvinden ten laste van de exploitatie ter grootte van het boekverlies. Een boekverlies moet als incidentele last verwerkt worden in de exploitatie en mag niet in meerdering worden gebracht op het investeringsbedrag van een vervangend kapitaalgoed (stellige uitspraak commissie BBV).

	Immateriële VA	Materiële VA		Financiële VA
		Economisch nut	Maatschap. Nut	
Waardering basis	Historische verkrijgingsprijs	Historische verkrijgingsprijs	Historische verkrijgingsprijs	Nominale waarde
Uitzonderingen: <ul style="list-style-type: none"> • Gronden uitgegeven in erfpacht • Gronden uitgegeven in eeuwigdurende erfpacht • Nazorgfondsen • Vervreemding (verkoop, sloop) • Deelnemingen 	Boekwaarde of lagere marktwaarde	Uitgifteprijs van 1 ^e uitgifte Registratiewaarde Actuele waarde (toegestaan) Boekwaarde of lagere marktwaarde	Boekwaarde of lagere marktwaarde	Boekwaarde of lagere marktwaarde Boekwaarde of lagere marktwaarde

5. Afschrijven

Afschrijven: het verdelen van vastgelegd vermogen in een kapitaalgoed met een meerjarig nut, gedurende de periode dat dit kapitaalgoed zijn nut bewijst.

Afschrijven past binnen het door het BBV voorgestelde stelsel van baten en lasten. In dit stelsel worden de baten en de lasten van kapitaalgoederen, toegerekend aan de jaren dat de kapitaalgoederen in gebruik zijn, ook al leiden die baten en lasten niet tot inkomsten of uitgaven.

Het BBV schrijft voor dat afschrijvingen onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar geschieden (BBV artikel 64.1)

5.1 Afschrijvingsmethode

Afschrijven kan op diverse manieren. Het BBV schrijft geen methode dwingend voor. Wat het BBV wel voorschrijft is dat een eenmaal gekozen methode niet zomaar gewijzigd kan worden gedurende de gebruiksperiode van een kapitaalgoed (BBV artikel 64.2), en dat gelijksoortige activa op dezelfde wijze worden gewaardeerd en afgeschreven.

Om af te wijken van een eenmaal gekozen afschrijvingsmethode zijn gegronde redenen nodig en zowel de redenen als de financiële gevolgen dienen in de balansoelichting te worden opgenomen.

De praktijk laat zien dat de lineaire en de annuïteitenmethode het meest gebruikt worden. Onderstaand worden beide methoden kort toegelicht.

De lineaire methode houdt in dat ieder jaar een gelijk bedrag wordt afgeschreven. De waarde van het kapitaalgoed daalt zo met een constante factor. Daarnaast worden een rentelast berekend over de boekwaarde (geïnvesteed vermogen) per 1-1 van ieder boekjaar dat het kapitaalgoed in gebruik is.

Doordat de waarde van het kapitaalgoed ieder jaar afneemt met de afschrijving, daalt ook de rentelast geleidelijk. De kapitaallast (afschrijving + rente) wordt dus ieder gebruiksjaar lager.

De voordelen van deze methode zijn:

- De eenvoud
- Het vermogensbepalend aspect

De nadelen van deze methode zijn:

- Jaarlijks wisselende kapitaallasten

De annuïteitenmethode gaat uit van een gelijkblijvende kapitaallast gedurende de gebruiksperiode van het kapitaalgoed. Ook bij deze methode wordt een rentelast berekend over de boekwaarde van het kapitaalgoed per 1-1 van ieder boekjaar. De verhouding tussen de afschrijvingscomponent en de rentecomponent verandert gedurende de gebruiksduur van het kapitaalgoed van laag-hoog naar hoog-laag. De eerste jaren wordt weinig afgeschreven en naarmate de gebruiksduur van het kapitaalgoed vordert neemt het afschrijvingsbedrag toe.

Door de gelijkblijvende kapitaallast is de annuïteitenmethode vooral geschikt indien de kosten worden doorbelast.

De voordelen van deze methode zijn:

- Jaarlijks gelijkblijvende kapitaallasten indien de rente niet wordt gewijzigd

De nadelen van deze methode zijn:

- Te hoge balanswaardering in beginjaren, terwijl in die jaren de grootste waardevermindering wordt gerealiseerd.

Hoofregel: de lineaire afschrijvingsmethode wordt als standaard gebruikt.

De lineaire methode geeft een beter inzicht in de waarde van het kapitaalgoed gedurende de gebruiksduur. De lineaire methode wordt op dit moment al gebruikt in de gemeente Best.

Indien een situatie dit vereist kan een andere afschrijvingsmethode dan de lineaire worden gehanteerd. Dit is ter beoordeling en verantwoording van de afdeling financiën.

5.2 Restwaarde

Restwaarde: de geschatte waarde van een kapitaalgoed aan het einde van de afschrijvingstermijn.

Rondom restwaarden heerst een grote mate van onzekerheid. Die onzekerheid bestaat uit marktfactoren (wat doet de markt?) en het tijdsaspect (het kapitaalgoed wordt in de (verre) toekomst vervreemd). Deze onzekerheid maakt het vaststellen van restwaarden uitermate lastig.

Er wordt geen rekening gehouden met een restwaarde van kapitaalgoederen.

Een uitzondering wordt gemaakt voor onroerend goed, gezien het kapitaalbeslag dat er mee is gemoeid en de lasten die dat met zich meebrengt.

Binnen de categorie onroerend goed kan onderscheid gemaakt worden tussen courant en niet-courant onroerend goed. De vaststelling of onroerend goed courant is hangt af van een aantal aspecten:

- De functie(s) van het gebouw
- De staat waarin het onroerend goed zich bevindt
- De handelbaarheid van het onroerend goed (is er een markt voor?)
- De marktomstandigheden

Als voorbeelden van courant onroerend goed kunnen worden genoemd woningen en kantoorpanden. Dit soort onroerend goed heeft een functie waar veel vraag naar is, wat de handelbaarheid ten goede komt. Het is dus legitiem om, afhankelijk van de staat van het onroerend goed, een restwaarde toe te rekenen aan courant onroerend goed. De restwaarde vertegenwoordigt de minimale verkoopwaarde aan het eind van de afschrijvingsperiode, er van uitgaande dat het onroerend goed voldoende wordt onderhouden.

Geredeneerd vanuit het voorzichtigheidsprincipe wordt voor courant onroerend goed een restwaarde gehanteerd van 75% van het investeringsbedrag.

Incourant onroerend goed, zoals scholen en ziekenhuizen, heeft een functie waar weinig vraag naar is. Daardoor is de handelbaarheid ook gering. Hoewel deze gebouwen niet geheel zonder restwaarde zijn, met name indien sprake is van multifunctionele gebouwen, is het zeer lastig deze restwaarde te bepalen.

Voor incurant onroerend goed wordt geen rekening gehouden met een restwaarde.

5.3 Welke kapitaalgoederen worden afgeschreven

Op alle kapitaalgoederen die worden geactiveerd wordt ook afgeschreven met uitzondering van:

- gronden en terreinen, omdat deze geen beperkte gebruiksduur kennen
- grond die als productiemiddel wordt gebruikt in grondexploitaties. Deze grond wordt beschouwd als voorraad en behoort tot de vlottende activa
- financiële vaste activa met uitzondering van bijdragen aan activa in eigendom van derden.

5.4 Aanvang afschrijven

Het moment van activeren is reeds bekend (zie paragraaf 3.1.3). Dit is het moment waarop een kapitaalgoed tegen een bepaalde waarde op de balans wordt opgenomen. De commissie BBV geeft de aanbeveling om vast te leggen wanneer met afschrijven wordt begonnen.

De commissie BBV geeft hiervoor 3 opties:

1. In het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt en door de gemeente in gebruik kan worden genomen
2. Medio het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt en door de gemeente in gebruik kan worden genomen
3. In het jaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt en door de gemeente in gebruik kan worden genomen

Optie 1 houdt in dat de volledige kapitaallasten van het jaar waarin de investering gereed komt/verworven wordt, worden opgenomen. Optie 2 is rekentechnisch enigszins moeilijker dan optie 1 en 3. De kapitaallasten worden berekend over een half jaar in het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt. Optie 3 is een reële optie en ook eenvoudiger te verwerken dan optie 2. Bijkomend voordeel is dat het de beheersbaarheid en de voorspelbaarheid van de kapitaallasten ten goede komt.

Tot en met 2014 is in Best methode 2 gebruikt. Evaluatie van de methode heeft geleerd dat deze methode in de praktijk enige problemen met zich meebrengt.

Voor de gemeente Best is methode 3 het meest eenvoudig te verwerken. De kapitaallasten worden dan enkel over hele jaren berekend en niet meer over halve jaren. Tevens is het wellicht mogelijk

deze methode toe te passen binnen het financieel systeem waardoor de berekening van kapitaallasten niet meer extracomptabel hoeft te gebeuren.

Er wordt aangevangen met afschrijven conform optie 3, in het jaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt of wordt aangeschaft.

5.5 Rente

Via de zogenaamde omslagrente wordt rente toegerekend aan kapitaalgoederen. De omslagrente is een voorcalculatorisch percentage dat wordt vastgesteld door de raad bij de kaderbrief. De hoogte van dit percentage is afhankelijk van de rente die wordt berekend over reserves, het rentepercentage dat betaald wordt voor leningen en de renteverwachting voor de toekomst.

De omslagrente wordt toegerekend aan alle kapitaalgoederen, met uitzondering van de kapitaalgoederen waaraan een afwijkend vast rentepercentage kan worden toegerekend als gevolg van bijvoorbeeld een afwijkende afschrijvingsmethode.

De toegerekende rente wordt verantwoord in de exploitatie.

Rente wordt toegerekend aan kapitaalgoederen vanaf het moment van activeren.

5.6 Gebruiksduur

Het BBV stelt dat op kapitaalgoederen met een beperkte gebruiksduur jaarlijks wordt afgeschreven op basis van een stelsel dat is afgestemd op de verwachte gebruiksduur van het kapitaalgoed (BBV artikel 64.3).

De gebruiksduur (of levensduur) van een kapitaalgoed kan worden vastgesteld op basis van de economische levensduur of de technische levensduur.

De economische levensduur is de verouderingstermijn van een kapitaalgoed. Aan het eind van de economische levensduur is een kapitaalgoed verouderd, er zijn dan betere versies of alternatieven voorhanden.

De technische levensduur is de termijn waarin een kapitaalgoed gebruikt kan worden. Aan het eind van de technische levensduur is het kapitaalgoed technisch versleten.

De economische levensduur is praktisch gezien bijna altijd lager dan de technische levensduur. Geredeneerd vanuit het voorzichtigheidsprincipe zou de economische levensduur als basis moeten dienen voor de afschrijvingstermijn.

De economische levensduur wordt als basis voor de gebruiksduur en daarmee de afschrijvingstermijn gehanteerd.

De verschillende soorten kapitaalgoederen en de daarbij behorende afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de tabel afschrijvingstermijnen (bijlage 1).

5.7 Componentenmethode

In het bedrijfsleven is het zogenaamde IFRS (International Financial Reporting Standards) van toepassing. In deze rapportagevoorschriften is de componentenmethode voor materiële vaste activa een uitgangspunt. De componentenmethode houdt in dat een kapitaalgoed dat is samengesteld uit afzonderlijke delen, wordt afgeschreven met als basis die afzonderlijke delen en hun waardeverloop.

Hierbij moet gedacht worden aan bijvoorbeeld een gebouw dat uit de volgende delen kan bestaan: grond, gebouw, installaties. De verschillende delen kennen ieder hun eigen afschrijvingstermijn en worden afzonderlijk geactiveerd.

Het BBV schrijft de componentenmethode niet voor, maar is er ook niet tegen.

Indien de componentenmethode niet wordt toegepast is het noodzakelijk dat een voorziening wordt gevormd voor toekomstig (groot) onderhoud en (eventuele) vervanging.

Met een voorbeeld zal dit worden duidelijk gemaakt: een kapitaalgoed is integraal geactiveerd en bestaat in feite uit de volgende onderdelen

Kapitaalgoed	Afschrijvingstermijn
Gebouw	40 jaar
Installaties	15 jaar
Sanitair	10 jaar

Het gehele kapitaalgoed wordt in 40 jaar afgeschreven. Dat betekent dat ook de installaties en het sanitair in 40 jaar worden afgeschreven, terwijl de economische levensduur veel lager ligt. In de praktijk zal dat betekenen dat de onderhoudskosten voor deze onderdelen naarmate de tijd verstrijkt (sterk) zullen toenemen, zodanig dat vervanging op een zeker moment noodzakelijk is. Installaties en sanitair kunnen pas na 40 jaar vervangen worden omdat het investeringsbedrag niet eerder in zijn geheel beschikbaar is. Bij de vorming van een onderhoudsvoorziening voor het kapitaalgoed zal dus, naast het onderhoud, rekening moeten worden gehouden met de vervanging van onderdelen van het kapitaalgoed.

Indien de componentenmethode wordt toegepast, worden de afzonderlijke delen geactiveerd en afgeschreven conform de economische levensduur van de betreffende onderdelen. De installaties kunnen dan na 15 jaar vervangen worden (indien nodig). Dit voorkomt hoge onderhoudslasten door veroudering. Door toepassing van de componentenmethode worden investeringen in de vervanging van versleten componenten niet als onderhoud in aftrek gebracht op de gevormde onderhoudsvoorziening. Dit houdt de voorziening zuiver, daar het BBV stelt dat het vormen van voorzieningen om kapitaalgoederen aan te schaffen niet toegestaan is.

Als nadelen van de componentenmethode kunnen worden genoemd:

- hogere administratieve lasten doordat het aantal kapitaalgoederen dat geactiveerd wordt groter is.
- de overzichtelijkheid van de staat van activa kan afnemen.

Het beleid van de gemeente Best t.a.v. de componentenmethode luidt:

De componentenmethode wordt onder voorwaarden toegestaan. Deze voorwaarden zijn:

- **De componentenmethode wordt alleen toegepast bij kapitaalgoederen met een economisch nut**
- **De afzonderlijke componenten moeten een verkrijgings- of vervaardigingsprijs hebben van minimaal € 50.000**
- **De componenten moeten zinvol en eenduidig te onderscheiden zijn**

5.8 Extra afschrijven

De hoofdregel luidt dat onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar wordt afgeschreven (BBV artikel 64.1). Op deze regel is een uitzondering gemaakt voor materiële vaste activa met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte (BBV artikel 64.4).

Op dit soort kapitaalgoederen mag extra worden afgeschreven.

Op materiële vaste activa met een maatschappelijk nut mag extra worden afgeschreven.

5.9 Samenvatting

Onderwerp	Basis	Uitzondering
Afschrijvingsmethode	Lineair	<ul style="list-style-type: none"> • Indien een situatie dit vereist kan een andere afschrijvingsmethode dan de lineaire worden gehanteerd. Dit is ter beoordeling van de afdeling financiën
Restwaarde	Geen restwaarde	Courant onroerend goed
Welke kapitaalgoederen afschrijven	Alle kapitaalgoederen die worden geactiveerd	<ul style="list-style-type: none"> • Gronden en terreinen • Grond in grondexploitaties • Financiële vaste activa m.u.v. bijdragen aan activa in eigendom van derden
Aanvang afschrijven	Het jaar volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/wordt aangeschaft	
Rente	Wordt toegerekend aan kapitaalgoederen vanaf het moment van activeren	
Gebruiksduur van kapitaalgoederen	Economische levensduur	
Componentenmethode	<p>Onder voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alleen toepassen bij kapitaalgoederen met een economisch nut • afzonderlijke componenten hebben een minimale verkrijgings- of vervaardigingsprijs van € 50.000 • componenten moeten zinvol en eenduidig te onderscheiden zijn • 	
Extra afschrijven	Niet mogelijk	Materiële vaste activa met maatschappelijk nut in de openbare ruimte

6 Overige bepalingen

6.1 Onderhoud

Onderhoud aan kapitaalgoederen kent verschillende gradaties. Er is dagelijks onderhoud en groot onderhoud. Dagelijks onderhoud omvat kleine reparaties en herstelwerkzaamheden. Groot onderhoud omvat die werkzaamheden die bijdragen aan de instandhouding van het kapitaalgoed, zoals vervangen van dakbedekking.

De kosten van dit soort onderhoud worden niet geactiveerd. Het dagelijks onderhoud wordt direct als last in de exploitatie opgenomen, terwijl voor groot onderhoud normaliter een voorziening in het leven wordt geroepen.

Indien sprake is van levensduur verlengend onderhoud dan wordt dat wel geactiveerd en afgeschreven. In de context van deze nota heeft levensduurverlengend onderhoud de volgende kenmerken:

- Het levensduur verlengende onderhoud vindt plaats aan een investering met economisch nut
- Er is sprake van of:
  - Capaciteitsuitbreiding
  - Reconstructie of renovatie met een significante levensduur verlenging
  - Heroprichting van een bestaand gebouw (gebouw wordt gesloopt en opnieuw opgebouwd)
  - Verandering van de functie van het gebouw door het levensduurverlengende onderhoud

6.2 Lease

Een steeds vaker voorkomende vorm van `eigendom` is het leasen van goederen. Leasen is geen wettelijk omschreven begrip. Vele leasecontracten zijn juridische huurcontracten. Leasecontracten in de vorm van huurkoop of die naar strekking huurkoop zijn, komen eveneens voor.

Bij lease is sprake van een lessor, de verschafter van een bepaalde zaak en juridisch eigenaar, en een lessee, de afnemer die een vergoeding betaalt en economisch eigenaar.

De volgende twee vormen worden onderscheiden:

Financiële lease: de juridische eigendom van het betreffende actief blijft bij de lessor terwijl het economisch eigendom en daarmee het risico bij de lessee ligt.

Operationele lease: heeft betrekking op het ter beschikking stellen van een actief, meer in de vorm van huur. De voor- en nadelen van het eigendom komen geheel of nagenoeg geheel voor rekening van de lessor.

Ten aanzien van de balanswaardering en afschrijving geldt:

- Als uit het geheel van contractvoorwaarden blijkt dat sprake is van financiële lease, dient het gehuurde te worden geactiveerd. In de toelichting wordt aangegeven dat er wel sprake is van economisch maar niet van juridisch eigendom.
  - In de praktische uitvoering betekent dit dat de som van de gedurende de resterende looptijd jaarlijks te betalen leasetermijnen als schuld wordt opgenomen tegenover de activapost. Op de vaste activa die geleased zijn wordt volgens de normale regels afgeschreven.
- Operationele lease geeft nooit aanleiding tot activering. Wel zal daarvan in de toelichting melding moeten worden gemaakt in verband met het veelal langdurige karakter van de aangegane verplichtingen.

6.3 Overgangsbepaling

De richtlijnen in deze nota treden in werking op 1-1-2015.

Een herrekening op basis van de aangepaste richtlijnen van jaren vóór 2015 vindt niet plaats (conform de notitie 'Het BBV en stelsel-/schattingswijzigingen').

-

6.4 Hardheidsclausule

In niet voorziene situaties of bij substantiële financiële tegenslagen behoudt het college van B&W het recht om af te wijken van de voorwaarden in deze nota.

Bijlage 1 Afschrijvingstermijnen activa

Groep en omschrijving	Afschrijvingstermijn	Categorie
Gronden en terreinen		
• Grond	-	EN
Woonruimten/bedrijfsgebouwen		
• Gebouwen van steen (fundering en ruwbouw)	50	EN
• Gebouwen van hout	25	EN
• Tijdelijk onderkomen	15	EN
• Renovatie/reconstructie (levensduurverlengend)	20-40	EN
• Uitbreiding bestaande bouw	20-resterende afschrijvingsduur bestaande bouw	EN
• Parkeergarage	40	EN/MN
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken		
• Wegen/bruggen volgens bijlage 5 van Uitgangspunten wegbeheerplan	Zie bijlage 2	MN
• Riolering volgens GRP tabel 5.4	Zie bijlage 3	EN
• Begraafplaats	30	MN
Vervoermiddelen		
• Personenauto	8	EN
• Aanhangwagen	10	EN
• Lichte transportmiddelen	8	EN
• Zware transportmiddelen	15	EN
• Hoogwerker	25	EN
• Blusvoertuig	15	EN
• Redvoertuig	15	EN
Machines, apparaten en installaties		
• Beregeningsinstallatie	15	EN
• Beveiligingsinstallatie	20	EN
• CV- en warmwaterinstallatie	20	EN
• Lichtinstallatie	20	EN
• Verkeersregelinstallatie	15	MN
• Elektrische installatie	20	EN
• Liftinstallatie	20	EN
• Luchtbehandelingsinstallatie	20	EN
• Zuiveringsinstallatie	15	EN
• Telefooninstallatie	10	EN
• Geluidsinstallatie	10	EN
• ICT hardware server	4	EN
• ICT hardware PC	5	EN
• ICT hardware monitor	5	EN
• ICT hardware randapparatuur	5	EN
• ICT software (ERP)	10	EN
• ICT software (overig)	5	EN
• Gereedschappen	10-20	EN
• Gladheidbestrijdingsmiddelen	10-15	EN
• Lichtmast	30	MN
• Kantoorinstallatie	10	EN
• Onderhoudsmachines	10	EN
Overige materiële vaste activa		
• Inventaris/inrichting (gebouw)	10	EN
• 1 ^e Inrichting scholen	40	MN
• Inrichting terrein – verharding	25	EN
• Inrichting terrein – groen	25	MN
• Verkeersmaatregelen	20	MN
• Sportveld/-baan topklaag	15	EN
• Sportveld/-baan ondergrond	30	EN
• Sportmaterialen	10	EN
• Speelvoorzieningen (terrein)	15	MN
• Speeltoestellen	10	EN
• Bureau (niet instelbaar)	25	EN
• Bureau (instelbaar)	12	EN
• Bureaustoel	10	EN
• Kast	15	EN
• Vergadermeubilair	15	EN
• Bezoekersmeubilair	10	EN
• Archiefsysteem	20	EN
• Uniformen	15	EN
• Brandweermaterialen/apparatuur	5-15	EN

Groep en omschrijving	Afschrijvingstermijn	Categorie
• Straatmeubilair	20	EN
• Hekwerken	10	EN
• Dakbedekking	20	EN

Bijlage 2 Afschrijvingstermijnen grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Afschrijvingstermijn
Wegen/bruggen volgens bijlage 5 van Uitgangspunten wegbeheerplan	
• Asfalt rijbanen hoofdstructuur binnen bebouwde kom	40
• Asfalt rijbanen hoofdstructuur buiten bebouwde kom	40
• Asfalt rijbanen nevenstructuur binnen bebouwde kom	60
• Asfalt rijbanen nevenstructuur buiten bebouwde kom	60
• Asfalt winkelgebieden	20
• Asfalt fietspaden	50
• Asfalt overige functieonderdelen binnen bebouwde kom	60
• Asfalt overige functieonderdelen buiten bebouwde kom	60
• Elementen rijbanen hoofdstructuur	40
• Elementen rijbanen nevenstructuur	60
• Elementen winkelgebieden	60
• Elementen fietspaden	60
• Elementen overige functieonderdelen	60

Bijlage 3 Afschrijvingstermijnen riolering

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Afschrijvingstermijn GRP	Te hanteren afschrijvingstermijn
Riolering volgens GRP tabel 5.4		
• Gemengd stelsel beton	50	60 *
• Gemengd stelsel overige materialen	60	60 *
• Gemengd stelsel PVC	60	60 *
• Droogweerafvoer leidingen beton	50	60 *
• Droogweerafvoer leidingen overige materialen	60	60 *
• Droogweerafvoer leidingen PVC	60	60 *
• Regenweerafvoer leidingen beton	70	60 *
• Regenweerafvoer leidingen overige materialen	70	60 *
• Regenweerafvoer leidingen PVC	70	60 *
• Persleidingen	45	45
• Gemalen mechanisch/elektrisch	15	15
• Gemalen bouwkundig	45	45
• Drukriolering mechanisch/elektrisch	15	15
• Drukriolering bouwkundig	45	45

* Het betreft hier een gemiddelde afschrijvingstermijn. De afschrijvingstabel zoals die in het GRP wordt gehanteerd laat een meer gedifferentieerd beeld zien ten aanzien van afvoerleidingen. Gemiddeld genomen zal de afschrijvingstermijn van afvoerleidingen op 60 jaar liggen. Uit praktische overwegingen zal met deze gemiddelde afschrijvingstermijn gerekend worden.